

Ylen kaupallinen ja viestintäpoliittinen toimintaympäristö #4 2019, 10.4.2019

Tämä julkinen katsaus on laadittu Ylen omiin tarpeisiin. Katsauksessa esitetyt arviot eivät edusta Yleisradion tai yhtiön johdon kantaa, vaan ainoastaan katsauksen laatijoiden omia näkemyksiä. Aiemmat katsauksemme löytyvät tästä [linkistä](#).

Brück (KB) / Enroth (TE) / Holopainen (JHo) / Kämäräinen (TK) / Martikainen (KM) /
Tommiska-Jarva (ITJ)

LVM:n virkamiesjohto: Tv-jakelu antenni-tv-verkoista laajakaistaverkkoihin

---

Sisältö

Telenor ostaa osake-enemmistön teleoperaattori DNasta	3
Tekijänoikeusdirektiivi hyväksyttiin europarlamentissa	4
Norjan yleisradioyhtiön NRK:n rahoitus uudistuu	5
NRK nimitti mediamoninaisuudesta vastaavan päällikön	7
Tekoäly, inhimillinen teknologia ja teknojättien valta nousivat pääaiheiksi SWSX-tapahtumassa	8
Hakumainostulojen suojaaminen kerryttänyt Googelle jo 8,2 mrd euron sakot	9
Digilehtien-ALV poistuu Tanskassa ja alenee Ruotsissa	10
KHO:n päätös: Ylen ei tarvitse luovuttaa Panama-papereita verohallinnolle	11
LVM:n virkamiesjohto: Tv-jakelu antenni-tv-verkoista laajakaistaverkkoihin	12
Antenni-tv-verkon tulevaisuus epäselvä	13
Printtimedian keskittyminen etenee Suomessakin	14
Telian MTV-yritysosto etenee	15
Digitan hintasääntelypäätöksen luonnos lausuntokierrokselle	16
Tv- ja telelainsäädännön uudistaminen etenee	16

Telenor ostaa osake-enemmistön teleoperaattori DNasta

Norjalainen Telenor ilmoitti 9.4.2019, että se on sopinut DNAn pääomistajien kanssa DNAn 54 %:n osake-enemmistön ostamisesta noin 1,5 miljardilla eurolla.

Telenor [tarjoutuu](#) lunastamaan vähemmistöosakkeet samalla osakehinnalla, jonka se maksaa osake-enemmistöstä DNAn pääomistajille. Telenor kertoo, että lunastustarjouksen lopputuloksesta riippuen se pitää DNAn edelleen listattuna Helsingin pörssissä. Jos Telenorin omistusosuus nousee lunastusmenettelyssä yli 90 %:n, Telenorille syntyy osakeyhtiölain mukainen lunastusoikeus ja -velvollisuus vähemmistöomistajien osakkeisiin, mikä johtaisi pörssilistauksen päättymiseen.

Ottaen huomioon, että Telenor toimii Ruotsissa ja Tanskassa 100 %:sesti omistamiensa tytäryhtiöiden kautta, on myös mahdollista, että Telenor pyrkii saamaan DNAn koko osakekannan omistukseensa. Enemmistöosuuden kauppa edellyttää Kilpailu- ja kuluttajaviraston hyväksyntää. Hyväksyntä on todennäköinen, koska omistajanvaihdoksella ei liene olennaisia vaikutuksia Suomen telemarkkinan kilpailuolosuhteisiin.

Telenor-konsernin liikevaihto on samassa suuruusluokassa, mutta selvästi suurempi kuin Telia-konsernin liikevaihto. (v. 2018 Telenor 11,5 mrd euroa, Telia 8 mrd euroa). Telian liikevaihdosta noin 1,5 mrd kertyy Suomesta. DNAn liikevaihto 2018 oli 0,9 mrd euroa ja suurimman teleoperaattorin Elisan 1,8 mrd euroa.

Noin 5 % Telenorin liikevaihdosta kertyy Broadcast-yksiköstä, johon kuuluvat Suomessakin toimiva satelliitti-tv-operaattori [Canal Digital](#) ja tv-verkko-operaattori Norkring. Canal Digital myy maksu-tv-operaattorina tv-yhtiöiden julkaisemia maksu-tv-kanavia ja VOD-sisältöjä. Telenor ei näyttäisi muissa pohjoismaissa itse rahoittaneen tv-sisältöjä, kuten esimerkiksi Elisa tekee, eli se näyttää myös laajakaista- tv- ja kaapeli-tv-tarjonnassa ainakin toistaiseksi pitäytyneen maksu-tv-operaattorin roolissa.

Osakekaupan [sijoittajapresentaatioissa](#) Telenor kuvaa DNAn mobiili-, laajakaista- ja kaapeli-tv-liittymätarjonnan eikä mainitse erikseen DNA TV -palvelua tai

tv-sisältöjä. Telia-Sonera-fuusion jälkeisen integraatiokehityksen perusteella voi arvella, että telemarkkinoiden kilpailussa DNAn asemaa vahvistavien suuren konsernin voimavarojen vastapainona voi rasiiteeksi osoittautua suuren konsernin jäykkyys ja paikallisen päätösvallan siirtyminen pääkonttoriin. (JHo)

Tekijänoikeusdirektiivi hyväksyttiin europarlamentissa

Europarlamentti hyväksyi [tekijänoikeusdirektiivin](#) täysistunnessaan 26.3. Tämän jälkeen tämä DSM-direktiivi etenee vielä ministerineuvoston hyväksyttäväksi.

Vuodesta 2016 valmisteltu sääntelyhanke pyrkii sovittamaan yhteen hyvin ristiriitaisia tavoitteita tekijänoikeusmarkkinan osapuolten välillä. Nyt hyväksytyyn direktiiviin lisättiin neuvottelujen loppuvaiheilla muun muassa sananvapauden turvaamista toteuttavia kohtia.

Direktiivi pyrkii helpottamaan muun muassa tutkimuslaitosten tiedonlouhintaa, teosten käyttöä opetustoiminnassa sekä vahvistamaan tekijöiden ja esiintyjien tekijänoikeus-sopimusoikeudellista asemaa.

Direktiivi sisältää myös lehtikustantajille uuden tekijänoikeuden lähioikeutta muistuttavan oikeuden (artikla 15, aiemmissa valmisteluvaiheissa 11 artikla). Tällä vahvistetaan mediayhtiöiden asemaa uutisia agregoivien verkkopalvelujen hyödyntäessä niiden sisältöjä. Säännös luo mediayhtiöille kriitikoiden linkkiveroksi kutsuman oikeuden periä lisenssimaksuja uutisia julkaisevilta Internetpalveluilta.

Direktiivi myös siirtää Facebookin kaltaisille palveluille vastuuta käyttäjien lataamasta tekijänoikeudella suojatusta materiaalista: käytännössä niiden tulee asentaa automaattiset oikeudettoman sisällön estävät suodattimet tai lisensoida tekijänoikeudet tekijänoikeusjärjestöjen kautta (artikla 17, entinen 13 artikla). Velvoitetta lievennettiin neuvottelujen edetessä siten, että vastuu ei koske yksityiskäyttäjien jakamia sisältöjä ja tekijänoikeuden poikkeuksien perusteella luvallisesti jaettuja sisältöjä, kuten sitaatteja ja parodioita. Suodattamisen käytännön toteutus on vielä pääosin avoinna.

Direktiiviä voi pitää edelleen erittäin tulkinnanvaraisena ja erilaisten yksityiskohtaisten sääntelytoimien kasaamana. Käytetystä reformi-ilmaisusta huolimatta direktiivi ei pääosin puutu peruskäsitteisiin, vaan sisältää joukon täsmätoimia, joiden suhde aiempaan lainsäädäntöön on suurelta osin epäselvä.

Ehdotus hyväksyttiin parlamentissa äänin 348 – 274 (tyhjiä 36). Suomalaiset mepit [äänestivät](#) valtaosin ehdotuksen puolesta. Direktiivin vastustajien näkökulmasta on vielä olemassa periaatteellinen mahdollisuus, että jäsenvaltioiden ministerineuvosto palauttaisi asian valmisteluun ja uuden toukokuussa valittavan parlamentin päätettäväksi. Ministerineuvoston asiaa käsittelevä kokous on tämän hetken tiedon mukaan 15.4.2019.

Kun säädös on lopullisesti hyväksytty ja julkaistu EU:n virallisessa lehdessä, alkaa kahden vuoden määräaika, jonka kuluessa jäsenvaltiot tekevät direktiivin edellyttämät muutokset kansallisiin lainsäädäntöihinsä. (TE)

Norjan yleisradioyhtiön NRK:n rahoitus uudistuu

Norjan hallitus on julkistanut esityksen yleisradioyhtiö NRK:n uudesta rahoitusmallista ja mediatukien uudistuksesta. NRK rahoitetaan jatkossa verovaroin.

Kulttuuriministeriö esitteli NRK:n uuden rahoitusmallin maaliskuun lopussa osana uutta mediastrategiaa. Nykyisen tv-lupamaksun tilalle tulee tuloihin perustuva henkilökohtainen vero, joka on pääpiirteissään Yle-veron kaltainen. (Kulturdepartementet, [tiedote](#) 29.3.2019)

NRK:n uusi rahoitusmalli on määrä ottaa käyttöön vuoden 2020 alusta alkaen. Henkilökohtainen vero lasketaan tulojen perusteella, ja sen suuruus on 200-1700 Norjan kruunua eli noin 21-176 euroa vuodessa. Veroa maksavat 17 vuotta täyttäneet. Nykyinen tv-lupamaksu on 3039 kruunua kotitaloutta kohti.

Uudessa mallissa yksityishenkilöt ja pienituloiset maksavat aiempaa vähemmän ja tv-lupamaksun keräyskustannukset poistuvat. Laskelmien mukaan valtaosa eli noin kaksi kolmasosaa norjalaisista maksaa ylintä 1700 kruunun veroa. Alle 55 000 kruunua eli noin 5700 euroa tuloja vuodessa saavat on vapautettu verosta. (Lisätietoja, [NRK:n tiedote](#))

Jatkossa NRK:n rahoitus päätetään esityksen mukaan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Hallitus toteaa perusteluissaan, että näin turvataan yleisradiotoiminnan rahoituksen pitkäjänteisyys ja ennakoitavuus. Rahoitus tulee osaksi valtion budjettia, mutta siihen sisältyy erityinen menettely, jossa parlamentti, Stortinget, sitoutuu monivuotiseen rahoitukseen.

Samassa yhteydessä tavoitteena on uudistaa ja yksinkertaistaa mediatukien kokonaisuus. Kaikki mediatuet - NRK:n julkisen palvelun rahoitus, suora mediatuki ja valtakunnallinen kaupallisen julkisen tv-palvelun toiminnan tuki - kootaan saman järjestelmän piiriin. Nykyisin suorina mediatukina maksetaan mm. tuotantotukea, innovaatiotukea, saamenkielisten lehtien tukea ja pohjoisen Finnmarkin alueen lehtien jakelutukea.

Suorien mediatukien priorisointi muuttuu ja paikallislehtien tuki kasvaa. Näin halutaan vahvistaa pienten alueellisten lehtien toimintaedellytyksiä. Suoran tuen määrää aiotaan korottaa nykyisestä 395 miljoonasta Norjan kruunusta eli noin 40 miljoonasta eurosta lähivuosina.

Mediastrategia painottaa perusteluissaan median moninaisuutta - myös NRK:n vahvaa asemaa - sananvapauden, demokratian, luotettavan tiedon ja monipuolisen norjalaisen sisällöntuotannon näkökulmasta.

Tukijärjestelmää varten perustetaan uusi riippumaton neuvosto,

[Mediestøtterådet](#), joka arvioi suorien tukien perusteet ja tekee päätökset niiden myöntämisestä. Sen sihteeristönä toimii Norjan viestintäviranomaisen Medietilsynet, joka myös hallinnoi budjetin kautta myönnettäviä tukia.

Muutoksen toimeenpano alkaa yhteistyössä alan toimijoiden kanssa ensi vuonna. Ylimenokaudella rahoituspäätökset koskevat vuosia 2020-2022. Norjassa pidetään parlamenttivaalit syksyllä 2021, jonka jälkeen Stortinget päättää seuraavasta nelivuotisesta rahoituskaudesta vuosille 2023-2026.

Uudistusta koskeva mediapoliittinen ohjelma on luettavissa oheisesta [linkistä](#). (KB)

NRK nimitti mediamoninaisuudesta vastaavan päällikön

Grethe Gynnild-Johnsen vastaamaan NRK:n panoksesta Norjan mediakentän monimuotoisuudesta ja yhteistyöstä.

Norjalainen [Journalisten kirjoittaa](#), että uuden nimityksen taustalla on paikallisen eduskunnan, suurkäräjien, viimevuotinen määräys, joka velvoittaa maan yleisradioyhtiö NRK:ta kantamaan itsenäisesti vastuun Norjan median monimuotoisuudesta. Toimenkuvaan kuuluu NRK:n kirittäminen sisäisesti, jotta yhtiö edistää Norjan mediakentän monimuotoisuutta sekä yksin että yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

– NRK:n tulee olla hyvä kumppani paikallisille ja alueellisille mediayhtiöille, sanoo NRK:n toimitusjohtaja Thor Gjermund Eriksen.

NRK:n ja norjalaisten mediatalojen on yhdessä tarkasteltava, voivatko he palvella norjalaisia entistä paremmin yhteistyön kautta. Vastuualueeseen kuuluu edistää NRK:n yhteistyötä myös muiden osaamisalueiden kanssa maanlaajuisesti.

Tehtävään valittu Grethe Gynnild-Johnsen on viimeiset kymmenen vuotta toiminut NRK:n 15 alueesta vastaavana johtajana. (KM)

Tekoäly, inhimillinen teknologia ja teknojättien valta nousivat pääaiheiksi SWSX-tapahtumassa

Teknojättien suuri valta nousi ensimmäistä kertaa yhdeksi pääaiheeksi mediateollisuuden vuosittaisessa SWSX-tapahtumassa Texasin Austinissa.

Yhdysvalloissa keskustelu teknojättien suuresta vallasta ja siihen liittyvistä ongelmista on kiihtynyt viime aikoina. Demokraattien presidenttiehdokkuutta tavoitteleva Elizabeth Warren ehdotti SWSX-tapahtuman alla, että teknojättien valtaa pitäisi suitsia pilkkomalla yhtiöt pienemmiksi palasiksi. Ehdotus herätti vilkasta keskustelua ja esimerkiksi Instagramin perustajat ottivat ajatukseen kantaa - he luonnollisesti torjuivat ajatuksen.

SWSX:n kävijöiden yleisvaikutelma oli, että teknojäteistä keskustellaan nyt eri sävyyn kuin aiemmin. Edellisinä vuosina painopiste on ollut teknologian mahdollisuuksissa, [nyt rinnalle ovat nousseet vaatimukset teknojättien säätelemisestä](#).

Inhimillinen teknologia ja empatia nousivat niinkään yhdeksi pääteemaksi. Monet tutkimukset osoittavat että nykyiset nettipalvelut eivät aina lisää asiakkaidensa onnellisuutta. Tämä voi olla haitaksi myös liiketoiminnalle. SXSW:ssä pohdittiin lukuisissa istunnoissa keinoja siihen, miten palveluiden suunnittelulla voitaisiin edistää empatiaa. Yksinkertaista reseptiä ei vielä ole löydetty, kuten esimerkiksi [tässä analyysissä](#) pohditaan.

Teknologian mahdollisuudet olivat toki vahvasti esillä Austinissa ja erityisen silmiinpistävää oli tekoälyn läsnäolo lähestulkoon kaikkialla. Keskustelu on nyt edennyt laajojen uhkakuvien tai mahdollisuuksien maalaamisesta konkreettisempiin alakohtaisiin ratkaisuihin. Tapahtumassa oli runsaasti esillä esimerkkejä tekoälyn vaikutuksista aina maataloudesta terveydenhuoltoon. (TK)

Hakumainostulojen suojaaminen kerryttänyt Googelle jo 8,2 mrd euron sakot

EU-komissio on määrännyt Googelle jo kolmet kilpailusakot hakusanamainonnan lainvastaisesta suojaamisesta.

EU-komission kilpailupääosaston vuosina 2017 ja 2018 sekä viimeksi 20.3.2019 tekemien kolmen päätöksen mukaan Google on kilpailulain vastaisesti käyttänyt määräävää markkina-asemaansa väärin suojatakseen hakumainostulojaan kilpailijoita vastaan. Tuoreimman päätöksen perusteena olivat Googlen käyttämät sopimusehdot, joilla Google esti mm. Microsoftin Bing-hakua ja Yahoo-hakua tarjoamasta omia hakusanamainoksiaan muiden yritysten sivustokohtaisissa hakupalveluissa. (EU-komission [tiedote](#), katsauksemme [7-2018](#) kahdesta edellisestä sakkopäätöksestä). Kaikki sakkopäätökset ovat EU-tuomioistuimen käsiteltävänä Googlen valitusten seurauksena.

Google-hakujen yhteydessä näytettävät hakusanamainokset tuovat Google-konsernin eli Alphabetin tuloista yli 80 %. Hakumainonnan osuus oli noin 114 miljardia dollaria Googlen 137 mrd USD:n kokonaistuloista vuonna 2018. Suomessa Googlen hakumainostulot vuonna 2018 olivat noin 137 miljoonaa euroa eli noin kolmasosa Suomen kaikista internetmainonnan tuloista 421 miljoonasta eurosta. (Alphabetin [4Q2018-raportti](#), IAB Finlandin [4Q2018-raportti](#))

Googlen myymä hakusanamainonta kilpailee vain epäsuorasti mediayhtiöiden myymän banneri-, video- ym. mainonnan kanssa. Siten Googlen sakkotuomioilla ei ole välitöntä vaikutusta kansallisten mediayritysten menestymismahdollisuuksiin internetmainonnan myynnissä. Vaikka päätökset pidemmällä tähtäimellä johtaisivat Googlen markkina-aseman heikkenemiseen, se tuskin merkityksellisesti keventäisi suomalaisten mediayhtiöiden internetmainostilan markkinoilla kohtaamaa kilpailua. Monilla muillakin Googlen globaaleilla kilpailijoilla on kansallisiin mediayhtiöihin nähden merkittävä mittakaavaetu yleisön ja mainostajien houkuttelemisessa myymäänsä mainostilaan. (JHo)

Digilehtien-ALV poistuu Tanskassa ja alenee Ruotsissa

Digitaalisten sanomalehtien arvonlisävero poistuu Tanskassa ja laskee kuuteen prosenttiin Ruotsissa kesällä. Myös Norjassa valmistellaan muutoksia digilehtien arvonlisäveroon.

Tanska aikoo poistaa digitaalisten sanomalehtien arvonlisäveron heinäkuun alussa eli puoli vuotta suunniteltua aiemmin. Muutoksen myötä verkossa julkaistaviin sanomalehtiin ja painettuihin julkaisuihin sovelletaan samaa nollaverokantaa.

Tanskan hallitus ja sen tukipuolue Dansk Folkeparti sopivat asiasta maaliskuussa osana vuosien 2019-2023 mediapoliittista ohjelmaa (Kulturministeriet, [tiedote](#) 7.3.2019). Arvonlisäveron poisto koskee vain digitaalisia sanomalehtiä, ei aikakauslehtiä tai e-kirjoja.

Myös Norjassa valmistellaan parhaillaan vastaavaa arvonlisäveron poistoa digilehdiltä.

Ruotsi puolestaan aikoo laskea verkossa julkaistujen sanomalehtien ja kirjojen arvonlisäveron 6 prosenttiin eli samalle tasolle painojulkaisujen kanssa heinäkuun alussa. Hallitus teki asiaa koskevan [esityksen](#) lisäbudjetin yhteydessä maaliskuussa. (Regeringen, [tiedote](#) 14.3.2019)

Digi-alv:n alentaminen tuli mahdolliseksi, kun EU-maat sopivat

arvonlisäverodirektiivin muutoksesta lokakuussa 2018. Sen myötä jäsenmaat saavat soveltaa sähköisiin kirjoihin, sanomalehtiin ja aikakauslehtiin samaa alennettua verokantaa kuin painettuihin julkaisuihin.

Suomessa sähköisten kirjojen, sanoma- ja aikakauslehtien sekä printtilehtien irtonumeromyynnin verokanta alenee 1.7.2019 24 prosentista 10 prosenttiin. Yleisradio maksaa saamastaan verorahoituksesta arvonlisäveroa saman alennetun 10 %:n verokannan mukaan. (KB)

KHO:n päätös: Ylen ei tarvitse luovuttaa Panama-papereita verohallinnolle

Verohallinto vaati Yleä luovuttamaan veroparatiisin liittyvää tietovuotoaineistoa. KHO:n päätöksen mukaan Yle ei joudu luovuttamaan panamalaisesta asianajotoimistosta vuodettua materiaalia.

KHO:n päätös perustuu tiedonsaantioikeuteen verotusmenettelylain perusteella. Vertailutietotarkastuksen pitää kohdistua kirjanpitoon tai muuhun aineistoon, joka on keskeisessä asemassa verotarkastuksessa. KHO:n mukaan verottajalla ei ole oikeutta vaatia suurta määrää yksilöimättömiä tietoja. Verottaja ei ole KHO:n mukaan yksilöinyt sellaista asiaa, jonka käsittelyä varten vaaditut tiedot olisivat voineet olla tarpeen.

Ylen näkemyksen mukaan päätös tukee median keskeisiä periaatteita, sananvapautta ja lähdesuojaa. Päätös on tärkeä Ylelle ja koko suomalaiselle medialle. Aineiston luovutus päätös olisi heikentänyt lähdesuojaa jatkossa.

Panama-paperit asianajotoimisto Mossack Fonsecasta peräisin olevat n. 11,5 miljoonaa asiakirjaa. Ne luovutettiin lähdesuojan turvin saksalaiselle Süddeutsche Zeitung -lehdelle. Tutkivien toimittajien järjestö ICIJ pääsi aineistoon käsiksi myöhemmin. Kaikkiaan lähes 400 toimittajaa 80 maasta tutki aineistoa kuukausien ajan. (ITJ)

LVM:n virkamiesjohto: Tv-jakelu antenni-tv-verkoista laajakaistaverkkoihin

LVM:n virkamiesjohto ehdottaa seuraavan hallitusohjelman osaksi tv-jakelun siirtämistä laajakaistaverkkoihin sekä nopeiden laajakaistayhteyksien ja kaupallisen median toimintaedellytyksien edistämistä.

LVM:n virkamiesjohto [julkisti](#) 1.4.2019 ilman poliittista ohjausta valmistelemansa [ehdotukset](#) liikenne- ja viestintäpolitiikan toimenpiteistä seuraavaan hallitusohjelmaan vuosille 2019-2023.

Mediapoliittiset ehdotukset otsikon ”*Monimuotoisen kotimaisen mediasisällön tarjonta on varmistettava*” (s. 15) alla:

”Parannetaan kaupallisen median toimintaympäristöä. Kansallinen unionin lainsäädännön yli menevä sääntely poistetaan muun muassa mainonnan osalta (mm. alkoholimainonnan rajoitukset).

Varmistetaan Yleisradio Oy:n riittävä rahoitus.

Edistetään televisio-ohjelmistojen laajakaistajakelua ja varmistetaan, että nopeat yhteydet ovat saatavissa koko maassa. Sovitaan aikataulu televisiokanavien siirtymisestä laajakaistajakeluun nykyisen lupakauden jälkeen.”

Voimassaolevat tv-kanavien antenni-tv-jakelun toimitukset päättyvät tammikuussa 2027. Olettaen, että maan seuraava hallitus noudattaa virkamiesjohton ehdotusta, periaateratkaisu tv-kanavien jakelun siirtämisestä laajakaistaverkkoihin tehtäisiin vaalikaudella 2019-2023. Periaatepäätöksen jälkeen tarvittaneen vielä tarkempia sääntelymuutoksia, joiden jälkeen tv-yrityksille, verkko-operaattoreille ja tv-yleisölle on jäätävä riittävä aika muutokseen valmistautumiseen.

Tv-yleisön kannalta tv-vastaanoton siirtyminen laajakaistaverkkoihin tarkoittaa äly-tv:n tms. internetvastaanottoon kykenevän laitteen sekä vähintään 10 Mbit/s laajakaistaliittymän hankkimista. Asunnon nykyisestä laajakaistavarustuksesta riippuen vastaanottotekniikan muutokset voivat olla pienempiä tai suurempia kuin digi-tv-verkon teräväpiirtovalmiuden hankkiminen.

Muualta Euroopassa on viime kuukausina uutisoitu sekä antenni-tv-jakelun lopetuksista että tv-lähetysten 5G-laajakaistajakelun kokeiluista (katsauksemme

[8-2018](#), [3-2019](#))

Laajakaistapolitiikasta LVM:n virkamiesjohto ehdottaa otsikon ”*Nopeiden viestintäyhteyksien saatavuutta on lisättävä*” (s. 11) alla

”Langattomien yhteyksien ohella kohtuuhintainen valokuituyhteys on oltava saatavilla kaikkialla.

Osoitetaan mahdollisimman paljon radiotaajuuksia langattomille laajakaistayhteyksille 5G- ja 6G-verkoissa.

Edistetään sähköverkkojen ja valokuidun yhteisrakentamista.

Lisätään olennaisesti valokuidun vähittäistarjontaa erityisesti kaupunkiseuduilla tarvittaessa valtion yhtiön avulla.”

Viimeksimainitun voi tulkita teleoperaattoreille suunnatuksi kannustukseksi huolehtia valokuituliittymien saatavuudesta uhalla, että muutoin valtio ryhtyy tarjoamaan liittymiä käyttäjille.

Kansliapäällikkö Pursiainen [blogikirjoitus](#) avaa LVM:n virkamiesjohdon ajatuksia liikennemarkkinoiden uudistamisesta viestintämarkkinoiden antaman esimerkin pohjalta. (JHo)

Antenni-tv-verkon tulevaisuus epäselvä

Antenni-tv-verkon HD-siirtymä on edelleen jumissa, nyt KHOssa.

Teräväpiirto- eli HD-tv-kanavien tarjonnan koko maahan laajentumisen aikataulu on edelleen epävarma. Alun perin antenni-tv-verkon HD-siirtymä eli nykyisten SD-perustarkkuuden tv-lähetysten lopettaminen oli suunniteltu vuodeksi 2020. DNA valitti elokuussa 2018 Ylen tekemästä teräväpiirto-tv-lähetyspalvelujen hankintamenettelystä markkinaoikeudelle, joka helmikuussa 2019 osittain hyväksyi DNA:n valituksen ja kielsi Yleä jatkamasta hankintamenettelyä.

Yle haki maaliskuussa 2019 korkeimmalta hallinto-oikeudelta valituslupaa markkinaoikeuden päätöksen kumoamiseksi. Valitusten käsittelyaika KHOssa vaihtelee 1-3 vuoden välillä. Yle ja kaupalliset tv-yhtiöt tuskin tekevät uutta päätöstä SD-tv-lähetysten lopettamista ennen kuin oikeusriita on ratkennut. (tv-yhtiöiden [tiedote](#) 24.10.2018, DNA:n [tiedote](#) 20.2.2019, Ylen [tiedote](#) 21.3.2019, LVM:n [tiedote](#) 26.10.2018, ViVin [tiedote](#) 26.10.2018, markkinaoikeuden [päätös](#) 13.2.2019)

Riita vaikuttaa kaikkien **tv-yhtiöiden kannalta** siihen, miten ja milloin maanlaajuiset HD-lähetykset kannattaa aloittaa. **Tv-verkko-operaattorien** DNAn ja Digitan kannalta kyse omien ansaintamahdollisuuksien puolustamisesta. DNAn osalta kyse on myös koko VHF-antenni-tv-liiketoiminnan jatkamisen edellytyksistä. **Tv-yleisön kannalta** antenni-tv-verkon houkuttelevuus tv-vastaanottotapana vähenee sitä mukaa, kun laajakaistaverkkojen kautta saatavilla olevat tv-palvelut monipuolistuvat ja nopeiden laajakaistayhteyksien tarjonta paranee. (JHo)

Printtimedian keskittyminen etenee Suomessakin

Keskisuomalainen laajentaa toimintaansa Etelä-Savoon, Etelä-Karjalaan ja Kymenlaaksoon. Suurkaupan myötä mediatalon omistukseen siirtyy kuusi alueellista sanomalehteä ja yhdeksän paikallislehteä.

Mediakonserni Keskisuomalainen osti Kaakon Viestinnän ja ESV-Paikallismediat Länsi-Savo -konsernilta. Velaton kauppahinta on noin 17,5 miljoonaa euroa. Siihen sisältyy myös Kouvolassa sijaitseva sanomalehtipaino kiinteistöineen ([pörssitiedote](#) 5.4.2019). Pörssianalyitikko arvioi kauppahinnan olevan huomattavan alhainen suhteessa kaupan kohteena olevan liiketoiminnan tähänastiseen kannattavuuteen, mikä johtuu "... perinteisen sanomalehtimedian vaisuista tulevaisuudennäkymistä" ([Linderes](#) s. 19).

Keskisuomalaisen, Kaakon Viestinnän ja ESV-Paikallismediat yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2018 oli noin 247 miljoonaa euroa. Yrityskauppa vahvistaa Keskisuomalaisen asemaa Suomen kolmanneksi suurimpana kaupallisena mediayrityksenä. Neljännellä tilalla olevan MTV:n liikevaihto 2018 oli noin 180 M€. Suurimman mediayrityksen Sanoma Media Finlandin liikevaihto oli 579 M€ ja toisena olevan Alma Median koko liikevaihto noin 355 M€, josta 265 M€ kertyi Suomesta.

Kaakon Viestinnän mukana Keskisuomalaiselle siirtyy kuusi sanomalehteä, Länsi-Savo, Itä-Savo, Etelä-Saimaa, Kouvolan Sanomat, Kymen Sanomat sekä Uutisvuoksi. ESV-Paikallismediat julkaisee yhdeksää yksipäiväistä paikallislehteä.

Kaupan jälkeen Keskisuomalaisen julkaisemien lehtien määrä nousee lähes 80:een. Keskisuomalainen on viime vuosina laajentunut useilla yrityskaupoilla, tätä ennen muun muassa ostamalla maakuntalehti Etelä-Suomen Sanomat vuonna 2016. Pörssianalyytikko luonnehtii aluelehtien keskittymiskehitystä: “Keskisuomalainen on ottanut Suomessa vahvimman roolin toimialan konsolidoijana, kun taas suuremmat toimijat Sanoma ja Alma Media ovat keskittyneet suurimpiin uutismedioihin ja myyneet vuosien varrella pääosan pienistä alueellisista paikallislehdistä.”

Pörssianalyytikko arvioi aluelehtien omistuksen keskittymisen jatkuvan: “Todennäköisimpiä konsolidaatioon osallistuvia mediataloja ovat Keskisuomalaisen lisäksi Turun Sanomia julkaiseva TS-Yhtymä, Ilkka-Yhtymä, Pohjois-Karjalan kirjapaino ja Kaleva Media.”

Aiheesta lisää muun muassa [Keskisuomalainen](#), [Yle Uutiset](#), [MTV Uutiset](#), [Karjalainen](#), [Kouvolan Sanomat](#) (KB)

Telian MTV-yritysosto etenee

Yrityskauppa on parhaillaan EU-komission arvioitavana.

Telia esitteli pääomamarkkinapäivässään 26.3.2019 suunnitelmaansa ostaa Bonnier Broadcasting eli Suomen MTV, nettivideopalvelu C More ja Ruotsin TV4. Telia toisti jo yrityskauppaa julkistettaessa kertomansa 600 miljoonan Ruotsin kruunun kulukarsintatavoitteen, joka pelkästään henkilöstökuluihin kohdistettuna tarkoittaisi suuruusluokaltaan yli 500 henkilön vähennystä. Koko Bonnier Broadcastingin henkilöstömäärä on noin 1200, josta Suomessa noin 250. Telia kehui TV4:n menestystä Ruotsin tv-markkinan kilpailussa ja C Moren tappioiden vähentymistä. (Telian [presentaatio](#) s. 19-22, [videotallenne](#) kohdasta 29:55)

Telia teki EU-komissiolle 15.3.2019 virallisen [yrityskauppailmoituksen](#) Bonnier Broadcastingin ostamisesta. Yrityskauppavalvonnan ensimmäisen vaiheen määräaika päättyi 20.4., jolloin komissio joko hyväksyy kaupan tai siirtää sen 2-vaiheen jatkoselvitykseen. Jatkoselvitys on tarpeen muun muassa, jos yrityskauppa vaikuttaa aiheuttavan sellaista kilpailun vähentymistä, jota voidaan torjua komission asettamilla ehdoilla. Kilpailevat teleoperaattorit ja tv-yhtiöt kertovat komissiolle yrityskaupan aiheuttamista kilpailuhaitoista, mahdollisesti

vaatien kauppaa kiellettäväksi. 2-vaiheen kesto on enintään 4-5 kuukautta, eli komission antaa ratkaisunsa viimeistään syys-lokakuussa 2019. Telia ei saa ennen komission hyväksyntää ryhtyä toimiin yrityskaupan toimeenpanemiseksi. Yrityskaupasta aiemmin katsauksessamme [7-2018](#). (JHo)

Digitan hintasääntelypäätöksen luonnos lausuntokierrokselle

Traficom julkisti 29.3.2019 [lausuntopyynnön](#) tv- ja radiolähetyspalvelujen markkina-analyysipäätöksen [luonnoksesta](#). Päätösluonnos ja todennäköisesti pääosin sen mukaisesti annettava lopullinen Traficomien päätös Digitan HVM-asemasta luo pohjan Digitan tv- ja radiolähetyspalveluja koskevalle hintasääntelylle. Luonnoksen mukaan Digitalla säilyisi edelleen huomattavan markkinavoiman eli HVM-status tv- ja radiolähetyspalvelujen tarjonnassa, mikä mahdollistaa Traficomille muun muassa enimmäishinnan asettamisen Digitan myymille tv- ja radiolähetyspalveluille.

Traficom valmistelee samaan aikaan päätöksen loppuosaa Digitalle asettavista hintasääntelyvelvoitteista. Velvoitepäätöksen luonnos tulee lausuntokierrokselle lähikuukausina. Kotimaisen lausuntokierroksen ja sitä seuraavan EU-komission lausunnon jälkeen Traficom antanee lopulliset päätökset vuoden 2019 loppuun mennessä. Edellistä Viestintäviraston vuonna 2015 antamaa Digitan hintasääntelypäätöstä koskevien valitusten käsittely KHOssa kesti kolme vuotta. Valitukset KHOon ovat todennäköisiä myös nyt valmistelussa olevista päätöksistä. (JHo)

Tv- ja telelainsäädännön uudistaminen etenee

LVM esitteli 3.4.2019 sidosryhmille sähköisen viestinnän palvelulain uudistuksen suuntaviivoja. Uudistuksessa saatetaan voimaan v. 2018 hyväksytyt tele- ja AV-direktiivien muutokset (LVM:n [tiedote](#) 2.4.2019). Tilaisuuden [slide-esitys](#) ja [videotallenne](#) kuvaavat uudistushankkeen etenemistä ja keskeistä sisältöä antaen yleiskuvan tulossa olevista lakimuutoksista.

LVM on [julkaissut](#) sidosryhmiltä lakiuudistuksesta saamansa ensimmäisen lausuntokierroksen lausunnot. (JHo)